3 ـ رەتكى ورتالىقتىڭ شينجياڭ قىزمەتى جونىندەگى اڭگىمە ءماجىلىسىنىڭ رۋحىن ۇيرەنەيىك، دايەكتەلەندىرەيىك
جاڭا داۋىردەگى جۇڭگوشا سوتسياليستىك شينجياڭ قۇرۋعا قۇلشىنايىق

دوڭگەلەك داۋلەتتى تۇرمىسىمىزعا قادام تاستايىق
كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ شەشۋشى شايقاسىنىڭ شەشۋشى جەڭىسىنە قول جەتكىزەيىك

ويلاۋ ۇلگىسىنە جاڭالىق ەنگىزىپ، ىشكى قوزعاۋشى كۇشتى تاسقىنداتتى

—— مەملەكەتتىك كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ سىيلىعى جاڭالىق اشۋعا ۇيىمداستىرۋ سىيلىعىنا يە بولعان اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ فينانس ىستەرى ءبولىمىنىڭ شينجياڭ بولىمشەسى تۋرالى

□ گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى ءتىلشىسى ۋاڭ يۇڭفي

”فينانستىق قولداۋ بولعانىنان كەيىن، ءبىز ەگىنشىلىك كولەمىن انىعىراق كەڭەيتىپ، الدەقايدا كوپ قىستاق تۇرعىنىن كىرىسىن ارتتىرىپ، اۋقاتتانۋعا جەتەكتەيمىز“، ـ دەدى 10 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى چىنگۋاڭ بيو ءىلىم ـ تەحنيكا توبى ياركەن شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ ورىنباسار ديرەكتورى شى شۋجاڭ. بۇل سەرىكتەستىك جۇڭگو اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ فينانس ىستەرى ءبولىمىنىڭ شينجياڭ بولىمشەسى ياركەن اۋدانىنىڭ كەدەيلىكتەن ارىلۋىن دەمەۋ ءۇشىن ەنگىزگەن كاسىپورىن، بىيىل اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ فينانس ىستەرى ءبولىمىنىڭ شينجياڭ بولىمشەسى بۇل سەرىكتەستىككە 170 ميلليون يۋان قارىز بەردى.

تاياۋ جىلداردان بەرى اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ فينانس ىستەرى ءبولىمىنىڭ شينجياڭ بولىمشەسى كاسىپ سالاسى مەن ىنسان سىندى ەكى كۇش سالۋ ءتۇيىنىن كوزدەپ، ويلاۋعا جاڭالىق ەنگىزىپ، قارىزدى قايتاراتىن تۇلعا بولماۋ جانە كەپىل قويۋ، كەپىلدىك ەتۋ قابىلەتى جەتكىلىكتى بولماۋ سىندى ەكى قيىن ماسەلەنى شەشىپ، كەدەي وڭىرلەردىڭ ”قان جاساۋ قابىلەتىن“ كۇشەيتتى. 10 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى وسى بولىمشە مەملەكەتتىك كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ سىيلىعىنىڭ جاڭالىق اشۋعا ۇيىمداستىرۋ سىيلىعىنا يە بولدى.

كاسىپ سالاسى مەن ىنساندى بىردەي قوزعاۋشى كۇش ەتتى

قازىر توقسۋ اۋداندىق حالىق شيپاحاناسى شۇعىل ەمدەۋ بالنيتساسىنىڭ امبەباپ عيماراتىنىڭ جانە سايكەستى قوسىمشا قۇرىلعىلارىنىڭ قۇرىلىسى ءساتتى سالىنىپ بولدى، مولشەرمەن جىل سوڭىندا پايدالانۋعا بەرىلەدى. بۇل ىنساننىڭ ىلگەرىلەتىلۋى اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ فينانس ىستەرى ءبولىمىنىڭ شينجياڭ بولىمشەسىنىڭ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ ىنسانىنىڭ قارجىلىق قولداۋىنىڭ ناتيجەسى.

اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ فينانس ىستەرى ءبولىمىنىڭ شينجياڭ بولىمشەسى شينجياڭنىڭ، اسىرەسە، وڭتۇستىك شينجياڭداعى 4 ايماق ـ وبلىستىڭ ەرەكشە باسىمدىعى بار كاسىپتەرىنە جانە كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋدىڭ ءالسىز بۋىندارىنا مەڭزەپ، اۋىل شارۋاشىلىعى كاسىبىن دامىتۋ، اۋىل ـ قىستاق نەگىزدىك قۇرىلعىلار قۇرىلىسى سياقتى ىنسان قۇرىلىستارىنا ىنسانالى كۇش سالىپ، دالمە ـ ءدال شارا قولدانىپ، كەدەيلەردى فينانستىق سۇيەمەلدەۋدىڭ دالدىگىن جوعارىلاتتى.

كاسىپ سالاسى جاعىندا بۇل بولىمشە وڭتۇستىك شينجياڭنىڭ ءىس جۇزىندىك جاعدايىن تياناق ەتىپ، قامتۋ، جەتەكتەۋ كولەمى كەڭ، ەرەكشە باسىمدىعى بار كاسىپتەردى تاڭداپ، كۇش سالىپ، ىنسان قۇرىلىسىندا كەدەي وڭىرلەردىڭ قاتىناس، سۋ ىگىلىگى سياقتى نەگىزدىك قۇرىلعىلار ىنساندارىن ارقاۋ ەتىپ جۇمىس ىستەدى.

كەدەيلەردى فينانستىق سۇيەمەلدەۋ قىزمەتىنىڭ اياق الىسىن جەدەلدەتۋ ءۇشىن، اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ فينانس ىستەرى ءبولىمىنىڭ شينجياڭ بولىمشەسى ادام سەپتەۋ جاعىندا وڭتۇستىك شينجياڭداعى 4 ايماق ـ وبلىسقا بەيىمدەلىپ، قابىلەتى كورنەكتى انىعۇرلىم كوپ كادىر دارىندىلاردى كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋدىڭ نەگىزگى شايقاس مايدانىنا جىبەردى. سونىمەن بىرگە، كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ قىزمەتىن باعالاۋ ءادىسىن انىعۇرلىم كەمەلدەندىرىپ، وڭتۇستىك شينجياڭداعى 4 ايماق ـ وبلىستىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ قىزمەتىندە جەكە گرۋپپالارعا ءبولدى، جەكە تۇرلەر بويىنشا باعالادى.

ەنگىزىپ جانە سەنىمدى كۇشەيتىپ، كۇش جالعاپ ناتيجە جاراتتى

كەدەيلەردى كاسىپ سالاسى ارقىلى سۇيەمەلدەۋدە قارىزدى قايتاراتىن تۇلعانىڭ كەم بولۋى مەن كەپىل قويۋ، كەپىلدىك ەتۋ قابىلەتىنىڭ جەتكىلىكتى بولماۋى اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ فينانس ىستەرى ءبولىمى شينجياڭ بولىمشەسىنىڭ قارىز بەرۋىنە تۇساۋ بولاتىن ەكى قيىن ماسەلە. ”بۇل ءبىزدىڭ ۇلگىگە جاڭالىق ەنگىزىپ، شارت ـ جاعداي ىزدەپ ’قارىز الا الماۋ‘ ماسەلەسىن شەشۋىمىزدى قاجەت ەتەدى“، ـ دەدى اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسى شينجياڭ بولىمشەسىنىڭ باستىعى دۋ ياڭكۇن.

قارىزدى قايتاراتىن تۇلعا بولماسا قايتۋ كەرەك؟ ءبىرى ”ەنگىزۋ“، ەندى ءبىرى ”قۇرۋ“. 2019 ـ جىلى اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ فينانس ىستەرى ءبولىمىنىڭ شينجياڭ بولىمشەسى ىشكى وڭىرلەر مەن شينجياڭنىڭ وزىنەن 11 ءتۇيىندى كاسىپورىندى ەنگىزىپ، وڭتۇستىك شينجياڭعا ورنالاستىرىپ، وسى كاسىپورىندارعا جيىنى 2 ميلليارد 56 ميلليون يۋان سەنىمدى قارىز اقشا بەردى. بۇدان سىرت، اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسىنىڭ شينجياڭ بولىمشە بانكەسى اقىل ـ پاراسات ۇيىستىرۋ باسىمدىعىن دا ساۋلەلەندىرىپ، كەدەي وڭىرلەرگە كومەكتەسىپ، 7 سەرىكتەستىك قۇردى.

كەيبىر جەرلەردە قارىزدى قايتارۋشى تۇلعا بار، ايتسە دە كاپيتال مەن سەنىمى جەتەرسىز، كەپىل قويۋ، كەپىلدىك ەتۋى جەتىسپەيدى. وسى قيىن تۇساۋدى تالقانداۋ ءۇشىن، اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ فينانس ىستەرى ءبولىمىنىڭ شينجياڭ بولىمشەسى ىلگەرىندى ـ كەيىندى جاڭالىق اشىپ قامداۋ تىزبەگىنە فينانستىق قىزمەت وتەۋ ۇلگىسىن جانە وڭتۇستىك شينجياڭداعى 4 ايماق ـ وبلىستىڭ ”ۇكىمەت سەنىمىن كۇشەيتۋ“ ۇلگىسىن الىپ قويدى.

بىيىل ىندەت كەزىندە شينجياڭ كۇنلۇن لۋيۋان اۋىل شارۋاشىلىعى ءىلىم ـ تەحنيكاسىن دامىتۋ (توبى) شەكتى جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگى ناق اقشا اينالىمىنىڭ جەتىسپەۋ ماسەلەسىنە ءدوپ كەلىپ، جەم ـ شوپپەن قامداۋدا داعدارىسقا ۇشىرادى. سونىمەن بىرگە، بۇل سەرىكتەستىك قارجى قۇراعاندا كەپىلگە قويعان زاتى جەتكىلىكتى بولماۋ ماسەلەسىنە تاپ بولدى. اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ فينانس ىستەرى ءبولىمىنىڭ شينجياڭ بولىمشەسى سەرىكتەستىكتىڭ جاعدايىنان حابار تاپقانان كەيىن، وي جەلىسىنە جاڭالىق ەنگىزىپ، تاپسىرىس ارقىلى قارجى قۇراۋ ۇلگىسىن قولدانىپ، كاسىپورىنعا 160 ميلليون يۋان قارىز بەردى.

كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ مەن ەرىك ـ جىگەر جاعىنان سۇيەمەلدەۋدى تەڭ ىلگەرىلەتتى

تالاپتى ەرگە نۇر جاۋار، اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ فينانس ىستەرى ءبولىمى شينجياڭ بولىمشەسىنىڭ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەپ قارىز بەرۋى ارتا ءتۇستى. 2019 ـ جىلى بۇل بولىمشە جيىنى 43 ميلليارد 929 ميلليون يۋان قارىز بەردى، بۇل باس بانكە تاپسىرعان مىندەتتىڭ مولشەرمەن 2 ەسەسىندەي. بىيىل الدىڭعى 9 ايدا بۇل بانكە كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ بويىنشا جيىنى 41 ميلليارد 569 ميلليون يۋان قارىز بەرىپ، باس بانكە تاپسىرعان جىلدىق مىندەتتى 178.41% ورىندادى، قالپاعى الىنباعان 10 كەدەي اۋداندا، ءتىپتى، جىلدىق قارىز بەرۋ مىندەتىن جارتى جىل بۇرىن نورمادان اسىرىپ ورىندادى.

بىلتىردان بەرى اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ فينانس ىستەرى ءبولىمىنىڭ شينجياڭ بولىمشەسى كاسىپ سالاسى ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ بويىنشا جيىنى 67 مىڭ 500 كەدەيدىڭ كەدەيلىكتەن ارىلىپ، كىرىسىن ارتتىرۋىن جۇزەگە اسىرۋىنا جەتەكشىلىك ەتتى؛ ىنسان ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ بويىنشا قىزمەت وتەپ جيىنى 858 مىڭ كەدەيدى (رەت) جەتەكتەدى.

بوجىڭ اۋىل شارۋاشىلىق ءىلىم ـ تەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگى حوتان اۋدانى جاڭا اۋات اۋىلىنداعى پىشەن ەگۋ بازاسىندا جىلىنا پىشەننەن 250 مىڭ توننا ءونىم الادى، 650 مىڭعا جۋىق سيىر قوي جەمدەلەدى. بىيىل اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسىنىڭ شينجياڭ بولىمشەسى بۇل سەرىكتەستىككە 220 ميلليون يۋان قارىز بەردى. بۇل ىنسان كەدەي وتباسىلارىنىڭ جۇمىستانۋىنا جەتەكشىلىك ەتتى. جاڭا اۋات اۋىلى جاڭا اۋات قىستاعىنىڭ تۇرعىنى نۇرجاقان كەرىم مەن كۇيەۋىنىڭ وسىندا قىزمەت ىستەگەنىنە 2 جىل بولدى. ”ەكەۋىمىزدىڭ ايلىق ەڭبەكاقىمىز جيىنى 7500 يۋان، وتباسىمىزدىڭ تۇرمىسى بارعان سايىن جاقسارىپ كەلەدى!“، ـ دەدى ول.

كاسىپ سالاسى مەن ىنساندى دامىتۋ ارقىلى ءبىر توپ كەدەي شارۋا كاسىپ سالاسى جۇمىسشىسىنا اينالدى. ”ىنسان ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ جاراتىلىستىق ورتا مەن قوعامدىق ورتا جاعىنان كەدەيلەردىڭ كەدەيلىكتەن ارىلۋىنا ەرەكشە ءتيىمدى شارت ـ جاعداي ازىرلەدى. كەدەيلەر كەدەيلىكتەن ارىلىپ، كىرىسىن ارتتىرۋمەن قاتار، يدەيالىق كوزقاراسى دا ’مەنى كەدەيلىكتەن ارىلت‘ دەگەننەن ’مەن كەدەيلىكتەن ارىلامىنعا‘ قاراي وزگەردى“، ـ دەدى اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسى شينجياڭ بولىمشە بانكەسىنىڭ ورىنباسار باستىعى جىڭ بين.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ماڭىزدى ىنسانداردىڭ قيىنشىلىعىن شەشۋ، كومەكتەسۋ، تەزدەتۋ مەحانيزمىن ورناتىپ، ورتاشا، شاعىن كاسىپورىنداردىڭ دامۋ ومىرشەڭدىگىن قاۋلاتىپ، ساۋداگەر شاقىرۋ، قارجى ەنگىزۋ ءىسىن تياناقتاندىرۋدى كۇشەيتىپ، ەكونوميكالىق فاكتورلارمەن قامداۋدى ىنعايتىپ، سالىقتى ازايتۋ، اقىنى تومەندەتۋ ساياساتىن تياناقتاندىرىپ، ونەركاسىپ ەكونوميكاسىنىڭ ورنىقتىلىعى مەن بەكەمدىگىن ساقتادى. سونىمەن بىرگە، جاڭا ءبىر كەزەڭدىك تەحنيكا جاڭالاۋ ارناۋلى قيمىلىن اتقارۋ ارقىلى مۇناي حيميا، مەتاللۋرگيا، ءتۇستى مەتال سياقتى ءداستۇرلى كاسىپ سالالارىندا جابدىقتاردى جاڭالاۋدى، تەحنيكاعا وزگەرىس ەنگىزۋدى جەبەپ، ءداستۇرلى ابزال كاسىپ سالالارىن تيىن جاڭالاپ، دارەجەسىن وسىرۋگە جەتەكتەدى.

مەملەكەتتىڭ دامۋعا جاڭالىق اشۋ ارقىلى دەم بەرۋ ستراتەگياسى مەن مەملەكەتتىڭ كەلەلى ىنسان قۇرىلىستارىن ارقاۋ ەتە وتىرىپ، شينجياڭ جاڭالىق اشۋعا دەم بەرۋ ستراتەگياسىن كۇش سالا اتقارىپ، جوعارى ساپالى دامۋ جاڭا قوزعاۋشى ەنەرگياسىن جەتىلدىرۋدى، شىعارۋدى جەدەلدەتتى، ءبىرسىپىرا ءتۇيىندى سالالار مەن شەشۋشى، وزەكتى تەحنيكادا ەلەۋلى جاڭالىققا قول جەتكىزىپ، ەنەرگيا ۇنەمدەۋ، قورشاعان ورتانى قورعاۋ، جاڭا ەنەرگيا، ەلەكتروندى ينفورماتسيا، جاڭا ماتەريال، وزىق جابدىق سياقتى كاسىپ سالالارىنىڭ جەدەل ارتۋىن ساقتادى. بىيىل الدىڭعى جارتى جىلدا ونەركاسىپتىڭ ستراتەگيالىق سيپاتتى جاڭادان گۇلدەنگەن كاسىپ سالالارىنىڭ ارتۋى 12.2%كە جەتتى.

جىل باسىنان بەرى تۇتاس رايون ونەركاسىپ ينفورماتسياسى سالاسىندا نازاردى دالمە ـ ءدال شارا قولدانۋعا شوعىرلاندىرىپ، مەملەكەتتىڭ ىندەتتىڭ ىقپالىنا توتەپ بەرۋ جونىنەن شىعارعان كاسىپورىندارعا تيىمدىلىك جاساۋ ساياساتىن جان ـ جاقتى تياناقتاندىرىپ، ماڭىزدى ىنسانداردىڭ قيىنشىلىعىن شەشۋ، كومەكتەسۋ، تەزدەتۋ مەحانيزمىن ورناتىپ، كاسىپورىنداردىڭ ءدوپ كەلگەن قيىنشىلىعىن دالمە ـ ءدال، جوعارى ونىممەن شەشتى. 1 ـ ايدان 8 ـ ايعا دەيىن تۇتاس رايونداعى كولەمنەن جوعارى ونەركاسىپ كاسىپورىندارىنىڭ ارتقان قۇنى ۇقساس مەزگىلدەگىدەن 5.4% جوعارىلاپ، ۇقساس مەزگىلدەگىدەن 0.8 پايىز جوعارى، مەملەكەتتىك ورتاشا دەڭگەيدەن 5 پايىز جوعارى بولىپ، مەملەكەت بويىنشا 3 ـ ورىندى يەلەدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

جەر سىلكىنىسىنەن كەيىن، ءار دارەجەلى پارتكوم مەن ۇكىمەتتىڭ قامقورلىعىندا جەرگىلىكتى ورىننىڭ اپاتتان كەيىنگى قايتا قۇرۋ قۇرىلىسى دەرەۋ باستالدى. جىلىك اۋدانى ءىلىمي جوسپار جاساپ، اپاتتان كەيىنگى قايتا قۇرۋدى اۋىل ـ قىستاقتىڭ قونىس ورتاسىن جاقسارتۋدىڭ، كورىكەم دە قونىستانۋعا جايلى اۋىل ـ قىستاق قۇرۋدىڭ ورايى ەتتى. 2017 ـ جىلدان قازىرگە دەيىن جىلىك اۋدانى 551 ميلليون 838 مىڭ يۋان ءتۇرلى كومەك قارجىسىن قوسىپ، اپاتتان كەيىنگى قايتا قۇرۋ بويىنشا 11 مىڭ 266 ءۇي سالدى.

ۇلاندانداعاي قىستاعى اپاتقا ۇشىراعان قىستاق تۇرعىندارىنا ءۇي سالۋدى شوعىرلى جوسپارلادى، 4 قىستاق تۇرعىندار شاعىن گرۋپپاسىنداعى 210 قىستاق تۇرعىنى جاڭا قونىستانۋ تۇيىنىنە كوشىپ كىردى. ءاربىر وتباسىنىڭ جاڭا ءۇيى 80 شارشى مەتر، ۇيدىڭ، اۋلانىڭ ورنالاسۋى مەن سىرتقى كورىنىسى بىركەلكى، سۋ، ەلەكتر جەتكىزىلگەن، اسفالت جول توسەلىپ، كوشە شىراقتارى ورناتىلعان.

پارتيانىڭ مەيىر ـ شاپاعاتى جىرلاندى

10 ـ ايدىڭ 14 ـ كۇنى قىستاق تۇرعىنى ۋ. بايرتانىڭ ۇيىنە كىرگەندە قۇلاققا مامىرلاعان ءان داۋىسى كەلىپ جەتتى. ۋ. بايرتا ءمۇرىنحۇر تارتىپ وتىر ەكەن، ۇستىنە اشىق ءتۇستى موڭعۇل شاپانىن كيىپ، توسەكتىڭ شەتىندە وتىرىپ، 85 جاستاعى شەشەسىنە «جاڭگىردى» جىرلاپ وتىر.

”مەن جاستايىمنان ۇلكەندەرگە ىلەسىپ «جاڭگىر» ايتىپ ۇيرەندىم. قازىر شەشەمنىڭ جاسى ۇلعايدى، مەن ۋاقىتىم بولا قالعاندا وعان ايتىپ بەرەمىن“. بىيىل 56 جاسقا كەلگەن ۋ. بايرتا جاڭگىر مۇراگەرى، ءار جولى قىستاقتا مادەنيەت ـ كوركەمونەر قيمىلى وتكىزىلگەندە، ول قىستاق تۇرعىندارىنا پارتيانىڭ جاقسى ساياساتتارىن ۇگىتتەيدى.

”پارتيا مەن مەملەكەتتىڭ جاقسى ساياساتىنىڭ كومەگىندە ءبىز جاڭا ۇيگە كوشىپ كىرۋمەن بىرگە، تاعى تۇراقتى قىزمەتكە ورنالاسىپ، باقىتتى تۇرمىس كەشىرىپ جاتىرمىز، مەن ۇلى پارتيامىزدى، ۇلى وتانىمىزدى انگە قوسىپ جىرلايمىن“، ـ دەدى ۋ. بايرتا.

قىستاق پارتيا ياچەيكاسىنىڭ شۋجيى عو. تورەبايىر تانىستىرىپ بىلاي دەدى: جەرگىلىكتى ورىندا موڭعۇل بۇقاراسى كوپ، قىستاقتا قىستاق تۇرعىندارىن ۇيىمداستىرىپ شارۋالارعا تيىمدىلىك جاساۋ ساياساتتارىن قۋانا تىڭداپ، كوڭىلدەنە كورەتىن فورمامەن شىنايى دا جاناسىمدى تۇردە ءاربىر قىستاققا دەيىن، ءاربىر وتباسىنا دەيىن ۇگىتتەپ جەتكىزەمىز، سوندا بۇقاراعا ۇعىنىقتى بولادى، ەستىگەن جان قۋانىشقا بولەنەدى.

قىستاقتىڭ مادەنيەت قيمىل ورتالىعىندا ءبىر ۇلكەن ساحنا ەرەكشە كوزگە تۇسەدى. ”ۇعىسۋ، تيىمدىلىك جاساۋ، توعىستىرۋ“ بويىنشا قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اترەتى مەن قىستاق ”ەكى كوميتەتى“ وسىندا اراعا از ۋاقىت سالىپ مادەنيەت ـ كوركەمونەر قيمىلدارىن ۇيىمداستىرىپ تۇرادى، قىستاق تۇرعىندارى ءساندى كيىمدەرىن كيىپ، وزدەرى دايىنداعان كونسەرتتەردى قويادى، ءان ايتىپ، ءبي بيلەپ، تاماشا تۇرمىستى بىرگە جىرعا قوسادى.

”قىستاق تۇرعىندارىنىڭ زاتتىق تۇرمىس دەڭگەيى جوعارىلادى، رۋحاني تۇرمىسى دا ىلەسە جوعارىلاۋى ءتيىس، ءبىز مادەنيەت قيمىلدارىن ۇزاق ۋاقىت بويى ورىستەتىپ، بۇكىل قىستاقتاعى ادامداردىڭ رۋحاني الەمىن نۇرعا بولەيمىز“، ـ دەدى عو. تورەبايىر.

ءشول جازيرداعى ۇلتتىق سالت ـ سانا ساياحاتى قىستاق تۇرعىندارىن اۋقاتتاندىردى

قۇت ۇيعان قۇمدى ءشول بايلىعى ۇلاندانداعاي قىستاعىنىڭ ساياحاتتى دامىتۋداعى ىرىستى القابى.

قۇمدى شولدە جاياۋ ءجۇرۋ، قۇمنان سىرعاناۋ، شارۋالار تاعامىنان ءدام تاتۋ... جىلىك اۋدان قالاشىعىندا تۇراتىن لي چياڭ ۇلاندانداعاي قىستاعىنىڭ تۇراقتى قوناعى، ول: ”بۇل ارا اۋدان قالاشىعىنا وتە جاقىن، اپتانىڭ سوڭىندا ۇنەمى دوستارىممەن ۋادەلەسىپ وسىندا كەلىپ كوڭىل كوتەرەمىز، قۇمدى شولدە دالالىق ويىن تۇرلەرىن ويناۋمەن بىرگە، جەرگىلىكتى ەرەكشەلىككە يە مادەنيەتتىڭ وزگەشەلىگىن ءلاززاتتانامىز“، ـ دەدى.

ساياحاتشىلاردىڭ بارعان سايىن كوبەيگەندىگىن كورگەن قىستاق تۇرعىنى با. سويىلبات شارۋالار شاتىندا ساياجايىن اشتى. ’1 ـ قازان‘ دەمالىسى كەزىندە ساۋدامىز توتەنشە كۇسەت بولدى، ءۇي ىشىمىزدەگىلەر تۇگەلدەي دۇكەندە بولىپ قوناق كۇتىپ قاتتى قارباالاستاندىق، قاتتى شارشادىق، الايدا تابىسىمىز مول بولدى“، ـ دەيدى با. سويىلبات قۋانىشتى تۇردە. ساياحاتتىڭ قاۋىرت مەزگىلىندە ونىڭ ايلىق كىرىسى 10 مىڭ يۋاننان استى، تۇرمىسى ايتارلىقتاي شالقى ءتۇستى.

”قىستاقتىڭ قۇمدى شولگە ەڭ جاقىن تۇسى 600 مەتر عانا. ءبىز قۇمدى تىزگىندەۋ بارىسىندا يەن جاتقان قۇمدى شولدە دامۋدىڭ ساۋدا ورايى، ياعني قۇمدى ءشول ساياحاتى جاسىرىنىپ جاتقاندىعىن بايقادىق“. عو. تورەبايىر تانىستىرىپ: قىستاقتا قۇمدى ءشولدى كەزۋ، قۇمدى شولدە جاياۋ ءجۇرۋ، قۇمدا سىرعاناۋ، قۇمدا ەمدەلۋ، موتوتسيكلمەن دالا كەزۋ سياقتى ساياحات تۇرلەرىن اشتىق، سونىمەن بىرگە قىستاق تۇرعىندارىن شارۋالار شاتىندا ساياجايىن، حالىقتىق تۇسەلحانا اشۋعا جىگەرلەندىرىپ قولداپ ـ قۋاتتادىق، ـ دەدى.

”ەندىگى قادامدا ءبىز بەيزاتتىق مادەنيەت مۇراگەرلەردىڭ جەتەكتەۋ رولىن ساۋلەلەندىرىپ، ۇلتتىق سالت ـ سانا مادەنيەتى ساياحاتى مەن شارۋالار وتباسىنىڭ جۇمىستارىن، شارۋالار تاعامدارىن، شارۋالار وتباسىنىڭ كورىنىسىن كورسەتۋدى بىرلەستىرىپ، ءتىپتى دە كوپ بۇقارانى اۋىل ـ قىستاق ساياحاتىن دامىتۋعا باستايمىز“، ـ دەدى عو. تورەبايىر.